

Adroddiad i'r:	Pwyllgor Craffu Partneriaethau
Dyddiad y Cyfarfod:	31 Ionawr 2013
Swyddog/ Aelod Arwain:	Dirprwy Arweinydd/ y Pennaeth Perfformiad a Chynllunio Busnes
Awdur yr Adroddiad:	y Swyddog Comisiynu a Gwerthuso, y Tîm Partneriaethau a Chymunedau, Perfformiad a Chynllunio Busnes
Teitl:	Teuluoedd yn Gyntaf

1. Am beth mae'r adroddiad yn sôn?

- 1.1 Rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf i'r Pwyllgor Craffu Partneriaethau am y sefyllfa gyfredol mewn perthynas ag elfennau wedi'u comisiynu a heb eu comisiynu o Raglen Teuluoedd yn Gyntaf £1.2M yn Sir Ddinbych ar gyfer cyfnod ariannol 2012-2014.

2. Beth yw'r rheswm dros lunio'r adroddiad hwn?

- 2.1 Rhoi gwybodaeth am werthuso a monitro cynnydd yr ymgeiswyr llwyddiannus hyd yma o ran gweithredu a darparu eu gwasanaethau, Cynllun Gweithredu Teuluoedd yn Gyntaf a Chanlyniad 4 Sir Ddinbych - y Cynllun MAWR.
- 2.2 Rhoi gwybod ymhellach i'r Pwyllgor Craffu Partneriaethau am yr adroddiad blaenorol a gyflwynwyd ynglŷn â rhaglen Teuluoedd yn Gyntaf (*12 Gorffennaf 2012*) am statws proses gomisiynu Prosiectau Strategol Teuluoedd yn Gyntaf ar gyfer cyfnod ariannol 2012-2014, gan gynnwys manylion y darparwyr llwyddiannus hyd yma.

3. Beth yw'r Argymhellion?

Bod y Pwyllgor Craffu Partneriaethau'n nodi'r cynnydd hyd yma o ran cyflenwi Rhaglen Teuluoedd yn Gyntaf ac yn rhoi sylwadau am y cynnydd hwnnw.

4. Manylion yr adroddiad

- 4.1 **Trosolwg Strategol gan gynnwys cyswllt â Sir Ddinbych – Y Cynllun Mawr**
Mae Teuluoedd yn Gyntaf yn rhaglen arloesol sy'n hyrwyddo datblygiad systemau a chymorth aml asiantaeth effeithiol gan ardaloedd awdurdod lleol, gyda phwyslais clir ar atal ac ymyrraeth gynnar i deuluoedd, yn enwedig y rheini sy'n byw mewn tloidi. Bydd Teuluoedd yn Gyntaf ynghyd â Dechrau'n Deg, Cymunedau yn Gyntaf a'r Gwasanaeth Integredig Cymorth i Deuluoedd yn helpu i gyflenwi gweledigaeth Llywodraeth Cymru am fodel dinesydd o wasanaeth hygyrch, di-dor a ddarperir yn y gymuned gan bobl fedrus sy'n cydweithio i sicrhau bod y ddarpariaeth yn cyd-fynd yn well ag anghenion unigol. Cyflwynwyd Cynllun Gweithredu Teuluoedd yn Gyntaf diwygiedig ar gyfer 2012-13 i 2016-17 i Lywodraeth Cymru ym mis Tachwedd 2012 (disgwyli'r sylwadau o hyd). Dyrannwyd £1.2M o gyllid i gefnogi Gwasanaethau Heb

eu Comisiynu, a rhai a Gomisiynwyd yn Strategol, yn ôl Canllawiau Teuluoedd yn Gyntaf.

4.2 Gwasanaethau Heb eu Comisiynu

Mae'r Tîm o Amgylch y Teulu a'r Gwasanaeth Gwybodaeth i Deuluoedd wedi'u cryfhau a'u cefnogi ymhellach - bydd effaith y cymorth hwn yn cymryd amser i ddod i'r amlwg. Mae **Datblygu, Hyfforddi a Chefnogi'r Gweithlu** yn cael ei ddefnyddio mewn Rhaglen Hyfforddi Teuluoedd yn Gyntaf i dargedu staff Haen 1 sydd yn/sydd efallai'n gweithio'n uniongyrchol gyda theuluoedd sy'n agored i niwed ac yn eu cefnogi, a hynny'n rhan o raglen Teuluoedd yn Gyntaf ac yn ehangach na hynny. Cyfunwyd y cyllid hyfforddiant hwn â chyllid hyfforddiant Anabledd i gyflwyno un Rhaglen Hyfforddi Teuluoedd yn Gyntaf. Prynwyd **Eiriolaeth Generig** ar gyfer 2012-13 yn ôl y galw, oherwydd credid yn wreiddiol y byddai'r elfen hon yn cael ei chomisiynu'n rhanbarthol ar gyfer 2013-14. Mae awdurdodau eraill mewn gwahanol gyfnodau comisiynu felly bydd Sir Ddinbych yn edrych ar drefniadau comisiynu gwahanol o fis Ebrill 2013 ymlaen.

GWASANAETHAU HEB EU COMISIYNU	Cyllid 2012/2013	Cyllid 2013/2014
Tîm o Amgylch y Teulu (TAT)	£ 270,000	£ 300,000
Gwasanaeth Gwybodaeth i Deuluoedd	£ 40,000	£ 25,000
Datblygu, Hyfforddi a Chefnogi'r Gweithlu	£ 84,250	£ 74,250
Eiriolaeth Generig (i'w chomisiynu 2013-14)	£ 5,000	£ 25,000
CYFANSWM	£ 399,250	£ 424,250

4.3 Gwasanaethau a Gomisiynwyd

Mae'r model dull sy'n canolbwyntio ar ganlyniadau, sydd wedi'i gomisiynu'n strategol ac sy'n canolbwyntio ar y teulu yn Sir Ddinbych yn cael ei gydnabod ledled Cymru fel un sydd "ar flaen y gad", a bydd y Tîm Partneriaethau a Chymunedau'n trafod Model Teuluoedd yn Gyntaf Sir Ddinbych gyda Thîm Gwerthuso Llywodraeth Cymru sy'n ystyried ei fod yn enghraifft dda.

GWASANAETHAU A GOMISIYNWYD		Cyllid 2012/2013	Cyllid 2013/2014
Elfennau gwasanaeth	Ymgeisydd Llwyddiannus		
Chwarae (gan gynnwys darpariaeth i'r anabl)	Oaktree Play (Cynnig Consortiwm) – yn darparu ers mis Ebrill 2012	£ 117,378	£ 120,000
Gwneud y Mwyaf o Incwm	Hawliau Lles (Cynnig Consortiwm) – yn darparu ers mis Ebrill 2012	£ 60,000	£ 60,000
Cyd-nerthu Teuluoedd	BIPBC (Cynnig Consortiwm) – yn darparu ers mis Ebrill 2012	£ 80,000	£ 80,000
Rhianta	Gweithredu dros Blant (Cynnig Consortiwm) – yn darparu ers mis Ebrill 2012	£ 130,000	£ 130,000
Gofalwyr Ifanc	Gweithredu dros Blant (+ £41,374 <i>ychwanegol drwy CFS ar gyfer 2012/13</i>)	£ 50,000	£ 50,000

GWASANAETHAU A GOMISIYNWYD		Cyllid 2012/2013	Cyllid 2013/2014
	– yn darparu ers mis Ebrill 2012		
Darpariaeth Gofal Plant	Gwasanaeth Gwybodaeth i Deuluoedd – yn darparu ers mis Ebrill 2012	£ 46,000	£ 46,000
Cymorth leuenctid	Consortiwm Cymorth leuenctid Sir Ddinbych (Cynnig Consortiwm) – yn darparu ers mis Ebrill 2012	£ 160,000	£ 160,000
Cymorth i Deuluoedd	Hafan Cymru – yn darparu ers mis Tachwedd 2012	£ 110,000	£ 160,000
Anabledd (Cyllid ar gael tan fis Ebrill 2014)	Rhaglen Hyfforddi – Ysgol Tir Morfa ac Ysgol Plas Brondyffryn – yn darparu ers mis Gorffennaf 2012	£ 12,000	£ 23,000
	Cysgodi Gofal Plant – y Gwasanaeth Gwybodaeth i Deuluoedd/Gofal Plant – yn darparu ers mis Gorffennaf 2012	£ 5,000	£ 5,000
	Cynllun Cyfeillio - ALLAN I DENDR AR HYN O BRYD I Sell2Wales – dechrau darparu ym mis Chwefror 2013	£ 20,000	£ 80,000
Anabledd (Cyllid ar gael tan fis Ebrill 2014)	Datblygiad Chwarae yn y Cartref/y Gymuned i Blant Anabl – WEDI'I HYSBYSEBU AR HYN O BRYD I BARTNERIAID – dechrau darparu ym mis Chwefror 2013	£ 6,000	£ 29,000
CYFANSWM		£ 796,378	£ 943,000

Sir Ddinbych oedd yr awdurdod cyntaf yng Ngogledd Cymru i gomisiynu 7 (allan o 9 elfen) o 1 Ebrill 2012. Roedd yr elfen Cymorth i Deuluoedd yn destun oedi oherwydd (a) ni ddyfarnwyd y Tendr ym mis Ebrill 2012, (b) penderfynodd y Bwrdd Prosiect Teuluoedd yn Gyntaf newid y manylebau, ac (c) ail-hysbysebu. Bu elfennau Anabledd y Rhaglen yn destun oedi oherwydd (a) ni ddyfarnwyd y Tendr ym mis Ebrill 2012, (b) penderfynodd Bwrdd Prosiect Teuluoedd yn Gyntaf ailysgrifennu'r manylebau, ac (c) gweithio gydag Adrannau Cyfreithiol a Chaffael Sir Ddinbych i ailystyried y broses a'r ddogfennaeth.

O'r cyllid a ddyfarnwyd i Sir Ddinbych, talwyd symiau er mwyn darparu estyniad dros dro o ddarpariaethau Cymorth nes bod yr elfennau Cymorth i Deuluoedd ac Anabledd yn cael eu dyfarnu.

4.4 **Cyfnodau Cynnar Cyflenwi Rhaglen**

Mae Rhaglen Teuluoedd yn Gyntaf, yn ei chyfanrwydd, bron yn ei lle a chyn hir bydd y rhaglen yn dechrau arddangos y gwahaniaeth a wna i deuluoedd. Wrth i'r Rhaglen gael ei hymgorffori, bydd y broses o fonitro contractau, adroddiadau cynnydd gan gynnwys gwerthuso, dangosyddion poblogaeth a pherfformiad, Fframwaith Asesu'r Teulu ar y Cyd (JAFF) yn Sir Ddinbych ac yn rhanbarthol - yn seiliedig ar y Fframwaith Asesu Cyffredin, offer pellter a deithiwyd, datblygu Setiau

Dysgu Rhanbarthol, i gyd yn cyfrannu at y “gwahaniaeth” y mae'r rhaglen yn ei wneud i ddefnyddwyr gwasanaeth.

Yn Sir Ddinbych, sefydlwyd man canolog o fynediad/atgyfeirio drwy Gydlynedd Cymorth Integredig Teuluoedd yn Gyntaf pwrpasol (a ariennir drwy raglen Teuluoedd yn Gyntaf) a fydd yn gyfrifol am gael atgyfeiriadau gan ddefnyddio Fframwaith Asesu'r Teulu ar y Cyd a nodi'r ymateb gwasanaeth mwyaf priodol. Yn ogystal, ceir Panel Teuluoedd yn Gyntaf bob pythefnos, a fynychir gan bob darparwr Teuluoedd yn Gyntaf a gomisiynwyd, TAF, Dechrau'n Deg, Cymunedau yn Gyntaf a Genesis i ystyried yr atgyfeiriadau a gafwyd gan y Cydlynedd Integredig Cymorth i Deuluoedd ac i nodi'r ymateb gwasanaeth mwyaf addas. Bwriedir y bydd gofyn iddynt oll o 1 Ebrill 2013 ddefnyddio Fframwaith Asesu'r Teulu ar y Cyd yn brif offeryn atgyfeirio, asesu a chynllunio ar gyfer gweithio gyda theuluoedd a gefnogir drwy Raglen Teuluoedd yn Gyntaf.

Gwnaethpwyd llawer o waith gyda'r paneli aml asiantaeth yn yr ysgolion (a hwylusir gan yr ysgolion uwchradd ac sy'n ymgorffori'r ysgolion cynradd bwydo) a chytunwyd i ymateb ar unwaith i atgyfeiriadau drwy'r paneli aml asiantaeth ac ni fyddan nhw'n gorfod aros nes y panel pob pythefnos er mwyn sicrhau bod pob ymdrech yn cael ei wneud i ddiogelu lle plentyn/person ifanc mewn ysgol.

4.5 Arfer Da

Yn ogystal â bod o flaen awdurdodau eraill o ran gweithredu Rhaglen Teuluoedd yn Gyntaf, mae arferion da eraill yn dangos canlyniadau. Mae Sir Ddinbych ymhlith y cyntaf i annog gwaith consortiwm gyda phob consortiwm (sy'n cynnwys gwahanol bartneriaid) yn cyfarfod yn rheolaidd i gyd-drafod eu hardal hwy o Raglen Teuluoedd yn Gyntaf, rhannu adnoddau, trefnu bod rhywun yn mynychu Panel Atgyfeirio Teuluoedd yn Gyntaf; mae hwn hefyd yn gyfle i'r Swyddog Comisiynu a Gwerthuso mynychu'r cyfarfodydd hyn i amlygu gwybodaeth newydd, monitro, a gwrando ar unrhyw feysydd problemus, digwyddiadau, neu arfer da. Mae'r Tîm Partneriaethau a Chymunedau wedi trefnu nifer o ddigwyddiadau rhannu gwybodaeth lle mae'r holl ddarparwyr wedi cyfarfod a rhannu gwybodaeth am eu gwasanaeth gyda'u cydweithwyr Teuluoedd yn Gyntaf. Trefnwyd y digwyddiadau hyn ar gais y darparwyr, a rhoddwyd croeso cynnes iddynt. Trefnwyd Diwrnod Teulu Teuluoedd yn Gyntaf ar gyfer dydd Iau 28 Mawrth 2013 yn Neuadd Tref y Rhyl i'r holl deuluoedd sy'n defnyddio'r gwasanaeth. Ariennir Rhaglen Hyfforddi Teuluoedd yn Gyntaf (*Gweler yr enghraifft yn Atodiad 1*) drwy'r elfen Datblygu, Hyfforddi a Chefnogi'r Gweithle ynghyd â'r elfen Hyfforddiant Anabledd. Nodwyd bod pynciau hyfforddiant yn brif flaenoriaeth gan ddarparwyr gwasanaeth am ychydig fisoedd cyntaf gweithredu Rhaglen Teuluoedd yn Gyntaf, roedd y rhain yn cynnwys Outcome Star (offeryn pellter a deithir gan ddefnyddwyr gwasanaeth), RBA (Atebolrwydd yn Seiliedig ar Ganlyniadau - pa wahaniaeth wnaethom ni?), Cyfweld cymhelliadol (i bobl sy'n gweithio gyda chleientiaid sy'n ansicr neu'n gwrthsefyll newid, yn arbennig newid ymddygiad), Cyflwyniad i Gyfathrebu i Bobl sy'n gweithio gyda Phlant a Phobl Ifanc ag Anableddau/Anhwylder yn y Sbectwm Awtistig.

5. Sut mae'r penderfyniad yn cyfrannu at y Blaenoriaethau Corfforaethol?

Mae Rhaglen Teuluoedd yn Gyntaf yn allweddol yn cyfrannu at y Cynllun Mawr: "Canlyniad 4 – Bod Teuluoedd sy'n Agored i Niwed yn Sir Ddinbych yn cael eu cefnogi i fyw bywyd yn rhydd o dlodi, lle gallan nhw fod yn annibynnol a ffynnu".

6. Pa risgiau sydd ac a oes unrhyw beth y gallwn ei wneud i'w lleihau?

- 6.1 **Amserlen yn llithro** - Mae ail-dendro'r Elfennau Cymorth i Deuluoedd ac Anabledd wedi effeithio ar gyflenwi'r rhaglen gyfan. Penderfynodd y Bwrdd Prosiect ail-dendro ar ôl ystyried nifer o ddewisiadau eraill a gyflwynwyd drwy Adroddiad Eithriadau. Bydd pob elfen yn ei lle erbyn mis Chwefror 2013.

Swyddog Cyswllt:

Swyddog Comisiynu a Gwerthuso

Rhif Ffôn: 01824 706283